

Fondator:

Mitropolitul
ANDREI
ȘAGUNA

1853

Telegraful Român

FOAIE EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ A SIBIULUI

Anul 148

SIBIU

1

decembrie

Nr. 45-46

2000

„Credința lucrătoare prin iubire...”

PASTORALA
pentru constituirea Fondului Filantropic Eparhial 2001

Cu ajutorul lui Dumnezeu ne-am învrednicit și în acest an jubiliar, în care se împlinesc 2000 de ani de la Nașterea Mântuitorului nostru Iisus Hristos, să prăznuim cu aleasă bucurie ziua Sf. Ierarh Nicolae, arhiepiscopul Mirelor Lichiei, făcătorul de minuni.

Sărbătoarea aceasta pe care întreaga creștinătate o prăznuiește în fiecare an la 6 decembrie, este o zi de bucurie duhovnicească, o zi în care toți credincioșii, fie copii, fie tineri sau vârstnici își aduc aminte de chipul luminos, de icoana plină de har și de bunătate a Sfântului care a devenit peste veacuri simbol al milosteniei și al într-ajutorării semenilor.

Sf. Ierarh Nicolae - ne istorisesc viețile sfinților, s-a născut în jurul anului 260 în localitatea Patara din Asia Mică, într-o familie de oameni evlavioși, care i-au insuflat credința în Dumnezeu cel adevărat și dragostea față de oameni. Rămas orfan de tânăr, Nicolae și-a împărțit averea sa săracilor și s-a dedicat întru totul rugăciunii, postului și faptelor bune. A călătorit la Locurile Sfinte și apoi a viețuit într-o mănăstire din locurile natale în ascultare, rugăciune și smerenie. După moartea arhiepiscopului de Mira Lichiei, întreg poporul într-un glas l-a ales ca episcop al acestei cetăți pe Sf. Nicolae care era un preot cu o viață aleasă și sfântă.

Ca păstor sufletească Sf. Ierarh Nicolae a dovedit dragoste și grijă față de turma încredințată lui spre păstorie nu numai în trebuințele sufletești ale acesteia, dar și în lipsurile materiale ale ei. A purtat de grijă văduvelor, orfanilor, oamenilor nevoiași, călătorilor în așa fel încât s-a făcut după cuvântul Apostolului Pavel „tuturor toate” (I Cor. 10, 33) dovedind prin aceasta că este cu adevărat „păstorul cel bun care-și pune sufletul pentru oile sale” (Ioan 10, 11).

Încă în viață fiind, Sf. Nicolae a făcut multe minuni: a scăpat trei fete sărace de la păcat, a izbăvit pe trei voievozi de la nedreaptă moarte, a salvat prin rugăciunile Sale o corabie ce era gata să se scufunde,

motiv pentru care a fost ales ca patron al corăbierilor și multe altele.

A participat și la Sinodul I ecumenic de la Niceea din anul 325 unde a combătut erezia lui Arie, cel care tăgăduia dumnezeirea Mântuitorului Hristos.

Toate calitățile și virtuțile Sf. Nicolae sunt cuprinse admirabil în troparul său pe care-l cântăm în această zi: „Îndreptător credinței și chip blândețelor, învățător înfrânării te-a arătat pe tine, turmei tale adevărul lucrurilor. Pentru aceasta ai câștigat cu smerenia cele înalte, cu sărăcia cele bogate. Părinte Ierarhe Nicolae, roagă pe Hristos Dumnezeu să măntuiască sufletele noastre”.

A trecut la Domnul la adânci bătrânețe, cu pace, la 6 decembrie în anul 330, iar Biserica Creștină îi păstrează de atunci până astăzi cu o venerație vie icoana sufletului său plin de bunătate, de dreptate și de iubire. Sf. Ierarh Nicolae a ajuns la treapta sfințeniei și a desăvârșirii - la care suntem chemați cu toții - prin virtutea milosteniei prin care și noi urmând exemplul său putem să venim în ajutorul celor aflați în nevoi și suferințe și putem astfel să dobândim Împărăția Cerurilor.

Sf. Scriptură atât a Vechiului cât și a Noului Testament mai ales este plină de citate în care este preamărită virtutea milosteniei creștine.

„Iubește milostenia și Judecata Domnului, de mila Domnului este plin pământul”, ne îndeamnă prorocul și psalmistul David (Ps. 32, 5), iar Solomon înțeleptul spunea: „Cel ce se îndură de cei sărmani e fericit” (Pilde 14, 21). Proorocul Isaia inspirat de Duhul Sfânt glăsuiește astfel: „Dacă dai pâinea ta celui flămând și tu saturezi sufletul amărât, lumina ta va răsări în întuneric și bezna ta fi-va ca”

(Continuare în pag. a 2-a)

Al vostru al tuturor de tot binele voitor și pururea rugător către Domnul,

† ANTONIE
Arhiepiscop al Sibiului
și Mitropolit al Ardealului

„Asociațiunea” la actul Unirii de la 1 Decembrie 1918

(I)

Dacă istoriografia Astrei nu se poate lăuda decât cu puține cărți, numărul studiilor, dar și al articolelor comemorative este extrem de mare. Importanța națională a asociației de pe Cîbin, în toate aspectele ei, a fost prezentată într-un spațiu relativ larg, chiar dacă prea puțin pe bază de documente. Acest mare număr de materiale publicate, care au reliefat merite ale „Asociațiunii”, a compensat oarecum imposibilitatea publicării unor volume de documente prin obstrucția, atât de bine rezizată, a celor din culise, premiați și promovați pentru „românismul” lor. Dar despre avaturile arhivei respective cu alt prilej.

Deși în perioada primului război mondial Astra a activat în foarte mică măsură în despărțăminte, centrala de la Sibiu și-a menținut activitatea, deși cei doi secretari, cel literar și cel administrativ, nu mai funcționau. O. Goga demisionase și prin Paris se refugiază în România, iar

O.C. Tăslăuanu dezertează din armata maghiară în Banat pentru a ajunge tot la București. Partenie Cosma, membru al comitetului central al Astrei și director executiv al Băncii „Albina”, renunță la rândul său a se mai reîntoarce din concediul petrecut la Călimănești și-și îndreaptă pașii în aceeași direcție; O. Ghibu, președintele secției școlare, și apoi I. Agârbiceanu le vor urma exemplul, iar reacțiile oficialității nu s-au lăsat așteptate.

Conducerea Astrei, membrii ei marcanți din Sibiu sau din despărțăminte, membrii secțiilor literarștiințifice erau fie angajați moral în sprijinul P.N.R., fie angajați politic la diferite nivele ale acestui partid, singurul partid reprezentativ al intereselor românești. O intelectualitate românească de talia celei sibiene era în mod firesc în primele rânduri ale luptei naționale în condițiile vitrege de atunci, deși cei mai capabili dintre intelectuali luptau deja de cealaltă

parte a frontului. În 30 octombrie 1918 românii aleg un Consiliu Național, la început din 10 membri, între ei fiind dr. Silviu Dragomir, membru activ al secției istorice, dr. Ioan Broșu, dr. Nicolae Bălan. Iată ce reține revista Astrei: „Peședintele și unii din membrii Comitetului Central, fiind aleși în Comitetul Național din Sibiu, în zilele prime ale lunii noiembrie 1918; au stăruit pentru înființarea unei Legei române de gardiști voluntari în Sibiu, pentru înființarea de Sfaturi naționale comunale și cete de gardiști români, cari să susțină ordinea în sate și orașe.”

O altă informație se referă la o mare adunare românească în 31 octombrie, însă în sala Astrei, condusă de A. Bărseanu, care a ales un comitet executiv, iar în 2 noiembrie 1918, acasă la președintele „Asociațiunii”, a avut loc o întrunire

(Continuare în pag. a 2-a)

Dr. GOȚIA DORIN

Quo vadis Homo:

Criză și speranță în societatea post-modernă

SECULARIZARE ȘI NIHILISM

Iluminismul a reprezentat un punct crucial în evoluția lumii occidentale în special. Într-un sens, el a reprezentat o perioadă axială în care omul a ajuns la o nouă conștiință de sine, în care s-a dezvoltat un nou nivel de conștiință. Iluminismul a însemnat un moment istoric al emancipării omului din vechile și înguste structuri, superstiții și prejudecăți, din ideologiile opresive precedente; aceasta a însemnat o remodelare spirituală spre o viață nouă și spre un nou weltanschauung.

Iluminismul a resituat pe om într-o nouă poziție, atât *coram mundo* și *coram Deo* cât și *coram se ipso*.

Totuși Iluminismul n-a putut oferi nici o garanție reală în ceea ce privește noua direcție în care a angajat lumea. Entuziasmul caracteristic oricărui început, în acest caz, al unei mișcări de eliberare de asemenea anvergură, n-a fost suficient și n-a ajutat omul să vadă cu claritate calea cea nouă cu toate implicațiile ei până la sfârșit. Cum se poate ști în mod precis dacă eliberarea de o ideologie nu-l poate aduce pe om sub opresiunea altei ideologii ce poartă numele de eliberare sau emancipare? În cazul iluminismului a fost mai ușor să se vadă din ce se elibera omul decât spre ce. Acest „spre” putea fi imaginat dar nu cu precizie.

Văzând unde suntem noi după două secole de Iluminism, se poate pune întrebarea în mod justificat: „Nu cumva întreaga noastră civilizație este clădită pe o falsă interpretare a ceea ce este omul?” Simone Weill spunea că „trăim într-o lume a irealității și a visului”.² În acest context ne putem întreba: a fost emanciparea de Dumnezeu și de religie o eliberare de irealitate și vis și o intrare în realitate sau exact vice-versa? Dacă ne uităm la lumea noastră dincolo de aparențe, înțelegem că S. Weill a avut dreptate. Separându-se de Dumnezeu și de religie, omul a mers pe drumul dinspre realitate spre vis, dinspre stabilitate și siguranță interioară spre îndoială. Așa zice și Cioran: „o civilizație începe în mit și sfârșește în îndoială”.³

Desigur, perspectiva de viitor este încă și mai întunecată dacă acest curs este continuat.

Omul, care „a aspirat să se elibereze de Dumnezeu”, și care „a reușit aceasta dincolo de cele mai îndepărtate visuri”, odată ce s-a separat și de Creator și de creație, devine un individ în sensul rău al cuvântului, „o fractură, o fisură în Ființă”.⁴ Acest întreg și lung proces de secularizare, ținând omul departe de Dumnezeu, a ținut adevăratul sens al existenței departe de inima omului.⁵

Emanciparea de care vorbim și secularizarea au scos pe Dumnezeu din inima omului, au îndepărtat chipul divin din adâncul sufletului omenesc și în loc au lăsat ceea ce s-a constatat în cele din urmă a fi un deșert de disperare, un vid existențial caracterizat de un sentiment de golire, de lipsă de sens, și, cum scrie V. Frankl, de un întreit sindrom: depresiune, opresiune, dependență pătimașă.⁶

Într-adevăr, problema noastră cea mai importantă azi, cum spun sociologii, nu este de natură politică sau de alt fel, ci morală, și are de-a face cu sensul vieții.⁷ Ceea ce se aude în civilizația post-modernă este „strigătul pentru sens, care e strigătul pentru relația ultimă, pentru apartenența ultimă”.⁸

Într-o lume fără Dumnezeu, și nu pur și simplu „fără”, ci pentru că Dumnezeu a fost omorât, ucis de mâna minții umane, ucis de tine și de mine, cum zice Nietzsche,⁹ omul devine, în expresia lui J. P. Sartre, „o pasiune inutilă”¹⁰ și un obiect de manipulare: „Tragedia omului modern stă în aceea că el gândește singur... el a ieșit afară din domeniul creației divine și a intrat în cel al manipularii umane”.¹¹ Criza interioară a metafizicii occidentale, ca o consecință istorică a progresiei intelectuale în civilizația vestică¹² ridicată la nivel de „conștiință istorică”,¹³ l-a abandonat pe omul epocii noastre „radical post-teistă”¹⁴ unei înfricoșătoare oscilări între respingerea a ceea ce este sănătos și sigur și lipsa unei perspective de stabilitate și certitudine.

Nihilismul modern l-a lăsat pe om obosit de absența lui Dumnezeu, terorizat de monstrul pe care-l vede în oglinda din adâncul sufletului său, câtă vreme Dumnezeu a fost izgonit de acolo. Așa se exprimă și A. Heschel: „Existența fără transcendență este un mod de a fi unde lucrurile devin idoli, iar idolii monștri”.¹⁵

(Continuare în pag. a 2-a)

THEODOR DAMIAN

Mihai Eminescu și Titu Maiorescu

În a doua jumătate a secolului al XIX-lea, prin contribuțiile lor teoretice, Mihai Eminescu și Titu Maiorescu, figuri marcante ale culturii noastre din trecut, au vădit raportarea lor la mișcarea de idei existente, pe plan european (Ion Petrovici). Spiritul creator românesc și-a găsit o complexă și strălucită expresie în genialul poet, Mihai Eminescu, a afirmat gânditorul Lucian Blaga. Titu Maiorescu și-a dobândit locul său în gândirea națională și firesc, în cea universală, prin spiritul său critic de școală dând totodată o aplicație concretă ideilor sale, a spus filozoful I. Petrovici (Istoria Filozofiei românești, vol. II, Editura Academiei, București, 1980, p. 597, 600 și 645). Începând cu data cunoașterii dintre ei, între Eminescu și Maiorescu a avut loc o amplă contingență, această contingență fiind în accepțiunea de raporturi și de atingere dintre ei.

În 1870, Eminescu, student la Viena, i-a trimis lui Iacob Negruzzi, redactor la „Convorbiri Literare” din Iași, poezia „Venere și Madonă”. Citind-o de mai multe ori, redactorul s-a dus cu ea la Titu Maiorescu și — încântat — i-a zis: „În sfârșit am dat de

un poet”. La rândul său, Maiorescu citind-o și recitind-o, l-a aprobat pe Negruzzi, remarcând, că „aci pare a fi un talent adevărat” (G. Călinescu, Viața lui Mihai Eminescu, Editura pentru literatură, București, 1966, p. 149—150). Poezia a rămas la Maiorescu și a fost citită la Junimea, încântându-i pe junimiștii. În 15 aprilie 1870, poezia a apărut în C.L. și totodată a început reputația de poet a lui Eminescu. Lui Eminescu i-a fost dăruită Opera completă a lui Schopenhauer, prețuită deopotrivă de Maiorescu și de Eminescu, fără însă ca ei să fie pesimiști.

În 1871, Eminescu și Slavici, membri ai societății „România Jună”, au solicitat unei comisii de trei, între care era și Maiorescu, să designeze persoana potrivită care să prezinte cu vântarea festivă, la serbarea studentească, de la Putna. Persoana aleasă a fost A. D. Xenopol.

Întorcându-se în țară, în 1872, Eminescu și Slavici s-au dus la Junimea, spre a-și croi un drum în viață. Prin cultura sa filozofică, Eminescu, alături de Maiorescu, era considerat estelul literar cel mai de seamă al vremii. Sub ochii înțelegători al lui Maiores-

cu, Eminescu și-a citit nvela „Sărmanul Dionis”, apreciată de Maiorescu ca o capodoperă, fiind publicată în „C.L.”. Poetul a fost răsplătit și în bani, pentru continuarea studiilor filozofice, întrerupte, la Berlin. De fapt, poetul se buzia pe contribuția lunară a tatălui său.

În timp ce Eminescu era student la Berlin, în țară i se stabilea reputația sa. În articolul „Direcțiunea nouă în poezia și proza română”, publicat în 1872 de Titu Maiorescu, în consens cu cercul Junimea, Eminescu era apreciat ca poetul cel mai de seamă, după Vasile Alecsandri. În „Beția de cuvinte”, din 1873, Titu Maiorescu i-a atacat pe vrăjmașii Junimii, care s-au năpustit asupra Direcției nouă, pentru apropierea lui Eminescu de Alecsandri. Lui Eminescu i s-au adus cuvinte de batjocură, caricaturizându-l. Cu firea lui abstractă însă, nepăsător nu numai la injurie, ci și la laudă — poate ironic — Eminescu a rămas la toate rece (Glossa).

Prevăzând că va ajunge la Ministerul de Instrucție, în 1874, Titu Maiorescu se

(Continuare în pag. a 3-a)

Prof. PETRU DUMITREASĂ

„Credința lucrătoare prin iubire...”

(Urmare din pag. 1)

miezul zilei. Domnul te va călăuzi continuu și în pustie va sătura sufletul tău. El va da tărie oaselor tale și vei fi ca o grădină adăpată, ca un izvor de apă vie, care nu seacă niciodată” (Isaia 58, 10-11).

Mântuitorul Hristos îi fericește pe cei milostivi în Predica de pe Munte zicând: „Fericiți cei milostivi, că aceia se vor milui” (Matei 5, 7) și ne îndeamnă la aceasta atunci când ne poruncește tuturor: „Fiți milostivi precum și Tatăl vostru milostiv este” (Luca 6, 36) și tot El ne spune că: „Mai fericit este a da decât a lua” (Fapte 20, 35).

Mântuitorul Însuși ne-a dat pildă de milostenie și de dărnicie atunci când: „a tămăduit toată boala și toată neputința în popor” și ne-a arătat că la dreapta judecată vom fi chemați să dăm răspuns și de felul în care am stat într-ajutorul semenilor noștri: a celor bolnavi și goi, a celor întemnițați și străini, a celor flămânzi și însetați (Matei 25, 34-46), adevărindu-ne că întrucât am făcut bine unui semen de-al nostru, I l-am făcut chiar Lui, adică Mântuitorului.

Suntem chemați cu toții să dovedim prin faptele noastre că avem o credință vie, o „credință lucrătoare prin iubire” (Gal. 5, 6), bineștiind că „o credință fără fapte este moartă”, cum ne învață dumnezeiescul Apostol Iacob (Iac. 2, 14). Să căutăm așadar să fim milostivi și să dăm „cu inimă bună” (Col. 3, 12) obolul nostru celor care au nevoie de ajutor, pentru a ne putea număra și noi între fiii cei aleși ai Împărăției Cerurilor și pentru a ne putea bucura împreună cu toți sfinții și cu Sf. Ierarh Nicolae de bunătățile cele gătite nouă de „la întemeierea lumii” (Matei 25, 34).

Ne îndreptăm, la fel ca și în anii precedenți, și acum cu acest Apel de suflet, către toți binecredincioșii creștini din de Dumnezeu păzita Arhiepiscopie a Sibiului, în vede-

rea constituirii noului Fond Filantropic pe anul viitor 2001.

Avem speranța că și în acest an, la fel ca și în cel precedent Dumneavoastră veți răspunde cu generozitate acestui Apel, dovedind astfel că ați înțeles pe deplin mesajul Evanghelic pe care ni-l adresează tuturor Mântuitorul Hristos, acela de a fi milostivi.

În anul acesta, din fondul existent anterior am ajutat financiar sute de familii și persoane nevoiașe, săraci, persoane handicape, oameni bolnavi, șomeri, case de copii, precum și studenți și elevi proveniți din familiile cu mulți copii. Sume importante de bani au fost distribuite din acest fond și sînistraților de pe urma inundațiilor din primăvara acestui an.

Astăzi când Biserica noastră strămoșească este chemată la slujirea oamenilor și la o susținută activitate filantropică și misionară, obolul Dvs. dat cu jertfelnicie și cu credință se va constitui într-un mijloc eficace pentru ca Biserica să-și îndeplinească misiunea ei filantropică pe acest pământ.

Rugăm pe Părintele Luminilor de la care se pogoară „toată darea cea bună și tot darul cel desăvârșit” (Iacob 1, 17) să vă răsplătească tuturor jertfa făcută în numele dragostei creștine și să Vă hărăzească Dvs. și familiilor Dvs. sănătate, pace, belșug și mântuire.

În același timp, Vă mulțumesc tuturor ascultătorilor acestui Apel și în numele celor care au fost ajutați sau vor fi ajutați în viitor de către Centrul nostru Eparhial din obolul Dvs. și cu siguranță că ei la rândul lor se vor ruga pentru sănătatea și mântuirea Dvs.

Tuturor credincioșilor din Arhiepiscopia Sibiului Vă fac urări de sănătate și de belșug în viață, iar Dumnezeu „Cel milostiv și iubitor de oameni” să vă dăruiască sănătate și spor duhovnicesc, iar Sf. Ierarh Nicolae să ne fie tuturor cald folositor și rugător la altarul cel ceresc. AMIN.

(Urmare din pag. 1)

a fruntașilor români din Sibiu care-l aleg pe Bârseanu președintele Consiliului Național Român. Dintre membrii comitetului executiv reținem pe: N. Ivan, I. Stroia, I. Beu, I. Lăpădatu, Oct. Russu, aștriiști cu renume și merite incontestabile.

La inițiativa lui A. Bârseanu, C.N.R. din Sibiu determină forul central să-i încredințeze lui N. Bălan, profesor în Sibiu, ca împreună cu căpitanul Victor Precup să plece la Iași pentru a cunoaște atitudinea guvernului român.

La ordinul vicecomitetului din Sibiu, nr. 9287 din 11 octombrie 1918, cursurile Școlii Civile de Fete sunt sistate din cauza gripei spaniole până în 28 octombrie. Procesele verbale ale consiliului profesoral al Școlii Civile de Fete menționează reînțoarcerea de pe front și reluarea catedrei sale de către profesorul Sabin Oprean, „care timp de peste patru ani a fost sub armă”. În consiliul profesoral din 19 noiembrie se decide reluarea cursurilor la 25 noiembrie, iar studiul limbilor străine să fie structurat astfel: 3 ore săptămânal pentru limbile maghiară și germană, 2 ore pentru limba franceză. Se vor introduce pentru prima dată și „capitole din istoria românească”. După sistarea internatului și a cursurilor

„Asociațiunea...”

o perioadă în 1916, în anul de studii 1918/1919, în cele patru clase învățau 167 eleve, adică cel mai mare număr din istoria școlii, ceea ce demonstrează, se afirmă în procesul verbal din 22 octombrie 1918, „că publicul nostru arată deosebit interes față de școala și internatul Asociațiunii...”. În 27 noiembrie 1918 corpul profesoral alege ca delegați la adunarea de la Alba Iulia pe dr. Vasile Bologa, directorul școlii, iar în ședința din 6 decembrie s-a decis a se ignora ordinul inspectorului maghiar regal din Sibiu, care interzicea utilizarea în școală a manualului de limbă germană a dr. C. Lăcea și cel de stilistică a lui I. Fekete Negruțiu. Programul școlar e modificat apoi conform cu hotărârile de la Alba-Iulia, astfel: s-a eliminat limba maghiară din programa școlară, s-a redus la 2 numărul de ore la limba germană pe săptămână și concomitent a crescut la 3 numărul de ore de limba franceză. Numărul de ore de limba română a crescut de la 4 la 5 săptămânal, în clasa I se introduce geografia României, în clasele 3—4 se adaugă istoria universală și „istoria poporului român”, iar în „cursul complementar istoria poporului român și geografia în câte 2 ore pe

săptămână”. În cele din urmă se ține seama de hotărârile conferinței profesorilor din 2 decembrie de la Alba-Iulia și se acceptă studiul limbii maghiare „în mod facultativ în clasele superioare”. Teama nu dispăruese cu totul.

Ulterior Consiliul Național Român decide alegerea unor delegați pentru adunarea de la Alba-Iulia, a nume câte 5 reprezentanți ai fiecărui cerc cultural, respectiv câte 2 din partea diferitelor asociații, organizații, gărzi naționale.

Ultimul punct al ședinței Comitetului Central din 23 noiembrie 1918 este dedicat alegerii a doi delegați pentru „marea adunare națională a românilor” de la Alba Iulia acolo unde delegații se vor pronunța „referitor la voința românilor din Ardeal și Ungaria cu privire la viitoarea lor aparținere”. Aleșii Astrei au fost Andrei Bârseanu, președinte, și dr. Octavian Russu, membru al Comitetului Central. Abia în ultimul moment, din motive medicale(?), reprezentarea Astrei a fost încredințată locotenent colonelului Corneliu Bardoși și casierului Ioan Banciu.

Delegatul Școlii Civile de Fete a fost ales abia în 27 noiembrie 1918, cum am mai spus, și, în mod firesc, acela a fost dr. Valeriu Bologa.

(Continuare în nr. viitor)

Criză și speranță în societatea post-modernă

(Urmare din pag. 1)

În timpul nostru omul încă are nevoie de religie. Dar ce fel de Dumnezeu vrea el pentru această religie? Cu chipul nostru sfâșiat, distorsionat, noi nu putem crea, imagina un astfel de Dumnezeu decât după chipul nostru. Un Dumnezeu propus sau creat de știință? „Știința care a descuiat ceea ce e bun în natură ne-a dat și puterea de a distruge întreaga viață pe pământ”¹⁶. Perspectiva înfricoșătoare pe care știința ne-o dă este aceea a „progresului înspre prăpastie”¹⁷; cam așa descrie lucrurile G. Tournier: „détruire, annuler, c'est la tentation des techniciens, impatients de reconstruire, de recommencer”¹⁸. Ne aflăm la acest punct periculos în existență din cauza dezvoltării inegale a științelor exacte și a celor morale. Științele morale sunt într-un „fabuleux retard”¹⁹ față de științele exacte. Acesta e motivul pentru care G. Tournier vede ca singură soluție pentru rezolvarea crizelor noastre, educarea morală urgentă a tuturor.²⁰ Aceasta ar aduce pe om din nou sub o autoritate credibilă și respectată căreia va trebui să i se dea ascultare. Prăbușirea autorității în cultura occidentală,²¹ declinul ei²² este una din cauzele relei întrebuintări a libertății umane. Nu există identitate reală pentru om dacă acesta nu împacă și armonizează libertatea cu autoritatea, și, din nou, pentru aceasta este nevoie de o educație morală care să genereze o nouă teorie sănătoasă despre om.

Este vital să existe teorii sănătoase și imagini decente despre om, izvorâte din această reconciliere între libertate și autoritate, pentru că, așa cum A. Heschel scrie, „o teorie despre stele nu devine niciodată parte integrantă din ființa stelelor. O teorie despre om intră în conștiința lui, îi determină autoînțelegera și-i modifică însăși existența. O teorie despre om afectează natura omului”²³.

Ceea ce noi am avut și avem în societățile mai ales occidentale sunt teorii despre mașini care încet dar sigur au contribuit la reificarea omului, a conștiinței sale.

O NOUĂ CONȘTIENȚĂ

Dezastrul incalculabil al defăimării omului ne face să ne gândim în mod necesar la „înfricoșătoarea seriozitate a situației umane”²⁴ a generațiilor contemporane, și la urgența disperată a „nevoii de mântuire în sens practic”²⁵. Restaurarea omului²⁶ este atât de urgentă și serioasă, deoarece „dacă nu învățăm să trăim împreună, vom muri împreună”²⁷.

Este posibil ca imaginea lumii contemporane și mai ales în ipostaza ei vestică pe care am prezentat-o schematic mai sus să apară

unora ca foarte întunecată. Desigur sunt multe aspecte pozitive în lumea noastră, de asemenea. Totuși lucrul de care încercăm să fim conștienți este imensul potențial distructiv ce există la diverse niveluri atât în domeniul material cât și spiritual. Într-adevăr trăsăturile negative descrise mai sus se dovedesc a fi foarte concrete și reale oricărui analist atent al situației lumii contemporane, fie el din domeniul teologiei, filosofiei, sociologiei, psihologiei, istoriei sau din altele.

Dar înseși aceste crize, prin evoluția lor au dus la crearea unei noi stări de conștiință despre riscurile capitale pe care omul le asumă dacă va continua să meargă în aceeași direcție. Tot mai multe voci ne previn asupra acestor riscuri și pericole.

Noul proces de conștientizare este caracterizat, între altele, prin forme de spiritualitate²⁸ ce apar în timpul nostru. „Mulți au descris această perioadă de timp ca fiind cea de a patra mare venire în fire, trezire, în istoria noastră”, după cele din secolele XVII, XVIII și XIX.²⁹ Pragul sec. XXI, în care trăim noi, este numit de E. Cousins: A Doua Perioadă Axială, adică perioadă a dezvoltării unei noi conștiințe în om, una de auto-reflecție, analitică, critică, o perioadă de transformare a modului în care omul se înțelege pe sine.³⁰ Câtă vreme Prima Perioadă Axială, cum susține K. Jaspers, a produs conștiința individuală, A Doua Perioadă Axială, după Cousins, produce o conștiință globală în om, o viziune globală a pământului, a cosmosului, a condiției umane și a umanității în întregime ei.³¹ Totuși, această nouă mentalitate este încă în curs de creștere, de aceea ea încă trebuie să fie făcută cunoscută, întărită, confirmată.

Ne putem gândi că unele catastrofe precedente pot constitui un preaviz suficient pentru timpul nostru cu privire la calea ce e de ales în viitor; totuși, așa cum L. Newbigin observă, ceea ce ne trebuie nouă nu e o frică ce ar fi de așteptat să ne izbăvească de frică, ci o voce mântuitoare. În cuvintele lui,

Putem gândi că vederea noului ciupercă care a terorizat mințile omului occidental fără încetare de când a apărut întâi la Hiroshima ar fi de ajuns. Dar noi știm că frica nu aduce izbăvire. De unde așadar ar putea oi voce, nu de condamnare ci de mântuire, să fie roșită în așa fel încât lumea vestică modernă s-o poată auzi ca pe vocea Mântuitorului și Domnului său?³²

Ceea ce ne trebuie acum e o nouă sesibilitate la ideea de Dumnezeu; avem nevoie să refrăzăm teologia noastră, să rostim din nou conceptele noastre într-un mod semnificativ și cu sens față de situația noastră actuală, trebuie să reinventăm relația noastră cu

Dumnezeu și comuniunea dintre noi. Aceasta este și întrebarea lui John Macquarrie: „Ar fi oare posibil să formulăm un concept coerent despre Dumnezeu care să fie plin de sens în lumea de azi?”³³ Bineînțeles, răspunsul răspicat al ortodoxiei este: da.

Într-adevăr, după o puternică secularizare a societății vestice în anii 1960, am fost martori emancipării statului și a altor instituții de religie, în multe țări occidentale. În anii 1970, deja se auzeau chemări pentru o reînțoarcere spre sacru,³⁴ care, potrivit lui Mircea Eliade este „potențialul intrinsec al economiei psihice a ființei umane”³⁵.

Trăim astăzi fenomenul unei renașteri religioase,³⁶ mai ales când religia e înțeleasă, cum zice B. Malinovski, ca producând întotdeauna integrare socială.³⁷ Deși „chestiunea religioasă este la inima și în adevăratul centru al vieții contemporane”,³⁸ cursul acesteia încă depinde de ezitățile omului și de jena lui existențială.

Pentru A. Heschel, unul din cele mai jenantă lucruri în viața noastră e acela că noi suntem cel mai mare miracol pe pământ și totuși nu-l înțelegem. Și religia depinde de ceea ce facem noi cu această jenă ultimă.³⁹

Se poate remarca în Occident un crescând interes în religiile și spiritualitatea orientală,⁴⁰ uneori atât de necritic, neselectiv și confuz că mulți autori atrag atenția asupra riscurilor unei astfel de situații. Vorbind exact despre acest lucru V. Frankl cerea „degurificarea societății noastre”⁴¹ și canalizarea „căutării spirituale multilaterale”⁴² spre propriile noastre tradiții și valori ale trecutului.⁴³ Reînțoarcerea la tradițiile noastre autentice, la modurile vechi în care viața omului a avut sens ne-ar oferi coerența necesară, pe care am pierdut-o, pentru viața noastră împreună.⁴⁴

În fața noilor secte și culte, a noilor mișcări religioase sincretiste există în multe cercuri un crescând interes în a păstra valorile tradiționale în identitatea lor inalterabilă, pentru reafirmarea propriei noastre identități, manieră sigură prin care putem da coerență și coeziune vieții noastre.

Realizând că remediile pentru slăbiciunile noastre rezidă în propria noastră tradiție vom avea și mai mult interes în a promova valorile acesteia, și înțelegând că nu avem nevoie să cumpărăm sub alt nume ceea ce avem deja în propriul nostru tezaur.

1 A. Heschel, *Who Is Man?*, Stanford University Press, Stanford, CA, 1965, p. 5.

2 Simone Weil, *Waiting for God*, Harper and Row, New York, 1951, p. 159.

3 E. Cioran, *The Temptation to Exit*, Quadrangle Books, Chicago, 1970, p. 37.

4 Ibidem.

5 R. Wicks, *Living Simply in an Anxious World*, Paulist Press, New York, 1988, p. 8.

6 V. Frankl, *Man's Search for Meaning*, Simon and Schuster, New York, 1984, p. 143.

7 R. Bellah et al., *Habits of the Heart, Individualism and Commitment in American Life*, Harper and Row, New York, 1985, p. 295.

8 A. Heschel, *op. cit.*, p. 73.

9 Friedrich Nietzsche, *Joyful Wisdom*, cu o introducere de K.F. Reinhardt, Frederick Ungar Publishing Company, New York, 1960, p. 167.

10 vezi Alexander Schmemmann, *The Celebration of Faith, Sermons Vol. I*, St. Vladimir's Seminary Press, Crestwood, N.Y., 1991, p. 21.

11 A. Heschel, *op. cit.*, p. 76.

12 Christos Yannaras, *De l'Absence et de l'Inconnaissance de Dieu*, Cerf, Paris, 1971, p. 45.

13 Ibidem, p. 59.

14 Everett J. Tarbox Jr., „The A/Theology of Don Lupt: A Theological Option in our Post-Modern Age”, în *Religious Humanism*, Vol. XXV, Nr. 2, 1991, p. 72.

15 A. Heschel, *op. cit.*, p. 86.

16 R. Bellah et al., *op. cit.*, p. 277.

17 Ibidem.

18 Gilbert Tournier, *Le Coeur des Hommes*, Librairie Arthème Fayard, Paris, 1965, p. 214.

19 Ibidem, p. 216.

20 Ibid., p. 217.

21 A. Lowen, *Narcissism, Denial of the True Self*, Mac Millan, New York, 1985, p. 81.

22 Ch. Lasch, *The Minimal Self, Psychic Survival in Troubled Times*, W.W. Norton, New York, 1984, p. 46.

23 A. Heschel, *op. cit.*, p. 7.

24 A. Heschel, *op. cit.*, p. 13.

25 R. Viladesau, *The Reason for our Hope*, Paulist Press, New York, 1984, p. 15.

26 Dumitru Stăniloae, *Isus Hristos sau Restaurarea Omului*, Sibiu, 1943.

27 Sallie McFague, *Models of God: Theology for an Ecological Nuclear Age*, Fortress Press, New York, 1987, p. 53.

28 John L. Elias, „The Return of Spirituality: Contrasting Interpretations”, în *Religious Education*, Vol. 86, no. 3, 1991, p. 45.

29 Ibidem.

30 Ewert H. Cousins, „Greek Metaphysics in Judaism and Christianity Viewed from a Global Perspective”, în *Archivio di Filosofia*, Anno LIII, Nr. 1, 1985, p. 116.

31 Ibidem, p. 122.

32 L. Newbigin, *Foolishness to the Greeks*, W.B. Eerdmans, Grand Rapids, MI, 1986, pp. 9-10. John Macquarrie *In Search of Deity*, Crossroad, New York, 1984, p. 14.

33 John Macquarrie, *In Search of Deity*, Crossroad, New York, 1984, p. 14.

34 John L. Elias, *op. cit.*, p. 456.

35 Khoren Arisian, „The Humanist Spiritual Imperative for a New Age”, în *Religious Humanism*, Vol. XXV, Nr. 4, 1991, p. 158.

36 E. Fromm, *The Art of Loving*, Bantam Edition, Harper and Row, New York, 1970, p. 87.

37 Robert D. Baird *Category Formation and the History of Religions*, Mouton, Holland, 1971, p. 61.

38 A. Schmemmann, *The Celebration of Faith, Sermons, Vol. I*, St. Vladimir's Seminary Press, Crestwood, NY, 1991, p. 12.

39 A. Heschel, *op. cit.*, p. 113.

40 John L. Elias, *op. cit.*, p. 455.

41 V. Frankl, *op. cit.*, p. 153.

42 K. Arisian, *op. cit.*, p. 160.

43 John L. Elias, *op. cit.*, p. 462.

44 R. Bellah et al., *op. cit.*, p. 283.

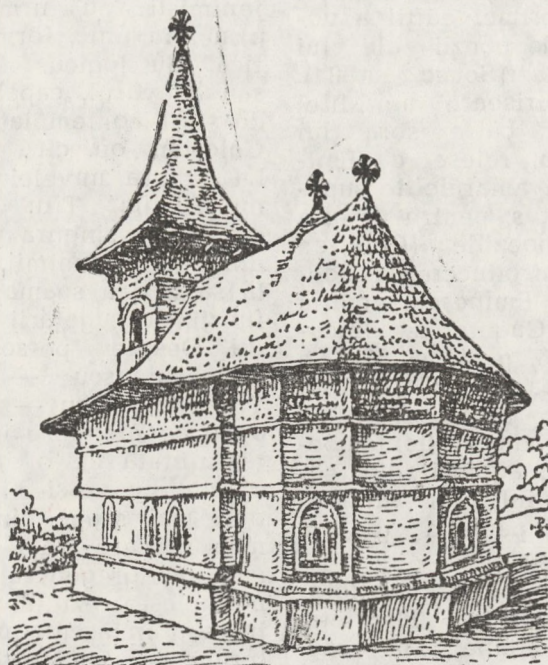

AGENDA I.P.S. MITROPOLIT ANTONIE

- **2 NOIEMBRIE a.c.** — I.P.S. Sa Dr. ANTONIE PLĂMĂDEALA, Arhiepiscop al Sibiului și Mitropolit al Transilvaniei, Crișanei și Maramureșului a primit la reședința mitropolitană pe Pr. Octavian Tomuța și soția de la Parohia Poiana Mărului, jud. Brașov.
- A primit pe P.C. Pr. Consilier ad-tiv bisericesc Simion Săsăujan.
- A primit pe D-na Felicia Arhierie.
- **3 NOIEMBRIE a.c.** — A primit pe D-l Prim-ministru Mugur Isărescu, aflat în vizită în orașul Sibiu, însoțit de o delegație din care au făcut parte: Dl. Prefect al Județului Sibiu, Lucian Călin, Dl. Prefect al Județului Alba Iulia, Ananie Gârbovean, Dl. Primar al Sibiului, Klaus Johannis, alte persoane oficiale.
- În după-masa aceleiași zile a prezidat lucrările Permanenței Consiliului Eparhial Sibiu.
- **8 NOIEMBRIE a.c.** — A primit pe Dl. Av. Dorin Suciu, Decanul baroului de avocați Sibiu și pe P.C. Părinte Consilier economic Ezechil Oancea.
- **9 NOIEMBRIE a.c.** — A primit pe D-na Lidia Stoicescu din București, împreună cu P.C. Pr. Cibian Simion de la Parohia „Noua” din Brașov.
- A primit pe D-nii Lucian Jiman și Ion Onuc Nemeș al trustului de presă și editură „Tribuna”, împreună cu dl. fotoreporter Fred Nuss, care i-au înmănat din partea Uniunii Ziariștilor din România Diploma „Ordinul Ziariștilor” clasa I. A fost de față P.S. Episcop-vicar VISARION RAȘINĂREANU și Permanența Arhiepiscopiei Sibiului.
- **10 NOIEMBRIE a.c.** — A primit pe P.C. Consilier economic Arhid. Ezechil Oancea. În aceeași zi a primit pe P.C. Consilier ad-tiv bisericesc, Pr. Simion Săsăujan.
- A primit pe economul Mănăstirii Brâncoveanu de la Sâmbăta de Sus, P.C. Arhim. Ilarion Urs în legătură cu continuarea lucrărilor de la Mănăstire.
- **13 NOIEMBRIE a.c.** — A primit pe Pr. Ciobanu Petru cu soția, de la Parohia Slatina, jud. Suceava.
- **14 NOIEMBRIE a.c.** — A primit pe Dl. prof. Univ. Dr. Mircea Tomuș, redactorul șef al Revistei Transilvania, însoțit de dl. economist Ioan Mețiu, contabilul șef de la aceeași revistă.
- A primit pe P.C. Pr. Ilie Arseniu de la Parohia Păuca, prot. Sibiu.
- A primit pe P.C. Pr. Petru Oltean de la Parohia Ville Sibiului.
- A primit pe P.C. Pr. Ioan Stancu de la Parohia Roșia, prot. Sibiu.
- **15 NOIEMBRIE a.c.** — A primit pe Dl. Ion Onuc Nemeș, ziarist din Sibiu.
- A primit pe P.C. Arhid. Ezechil Oancea, consilierul economic al Arhiepiscopiei.
- A primit pe P.C. Pr. Ersiliu Pop, angajat al Arhiepiscopiei.
- **16 NOIEMBRIE a.c.** — A primit pe Consilierul ad-tiv bisericesc al Arhiepiscopiei, P.C. Pr. Simion Săsăujan.
- În aceeași zi a efectuat o vizită de lucru la șantierul de construcție de la Mănăstirea Brâncoveanu, Sâmbăta de Sus, însoțit de P.C. Pr. Petre Ciobanu. Cu această ocazie s-a întâlnit cu Pr. Sporschil, Preot din Austria.
- **17 NOIEMBRIE a.c.** — A oferit la Reședința mitropolitană din Sibiu o recepție cu ocazia sărbătoririi împlinirii vârstei de 74 de ani de către I.P.S. Sa. Cu aceeași ocazie s-a întâlnit cu P.C. Pr. Prof. Dr. Dumitru Abrudan, decanul Facultății de Teologie „Andrei Șaguna” din Sibiu, P.C. Arhid. Prof. Dr. Constantin Voicu, Decanul Facultății de Teologie din Oradea, P.C. Arhid. Prof. Dr. Ioan N. Floca, consilier juridic al Arhiepiscopiei, P.C. Arhid. Ezechil Oancea, consilierul economic al Arhiepiscopiei, P.C. Pr. Simion Săsăujan, consilierul bisericesc al Arhiepiscopiei și P.C. Pr. Protopop Ioan Găban de la Protopopiatul Mediaș. A fost de față P.S. Visarion Rășinăreanu, Episcop-vicar.
- **18 NOIEMBRIE a.c.** — A primit pe Dl. Teodor Meleşcanu, președintele partidului Alianța pentru România și candidatul la Președinția României, însoțit de Dl. Gheorghe Tinca, vicepreședinte, deputatul Mihai Berca, dl. Ioan Vraciu, președintele filialei Sibiu și alte persoane oficiale.
- **22 NOIEMBRIE a.c.** — A primit pe P.C. Pr. Vasile Prodea cu soția de la Parohia „Sf. Nicolae” din Scheii Brașovului, prot. Brașov.
- A primit pe P.C. Pr. Simion Săsăujan, Consilierul bisericesc al Arhiepiscopiei.
- **23 NOIEMBRIE a.c.** — A primit pe P.S. Episcop Epifanie Norocel al Buzăului care se afla în trecere prin Sibiu în drum spre Viena.
- A primit pe P.C. Stareț, Arhim. Irineu Duvlea de la Mănăstirea Brâncoveanu, Sâmbăta de Sus.
- **24 NOIEMBRIE a.c.** — A prezidat lucrările Permanenței Consiliului Eparhial al Arhiepiscopiei Sibiului unde s-au rezolvat probleme administrativ-gospodărești și probleme de personal.
- A primit pe Dl. Gabriel Liiceanu, Directorul Editurii Humanitas.
- **29 NOIEMBRIE a.c.** — A primit pe P.C. Protos. Daniel Stoensescu de la Mănăstirea Densuș, Jud. Hunedoara.
- **30 NOIEMBRIE a.c.** — A primit pe P.S. Gherasim, Episcop al Râmnicului, care se afla în drum spre Alba-Iulia cu ocazia sărbătoririi Zilei Naționale a României.

Pr. VALENTIN SICOE
— Secretar Eparhial —

ITINERAR PASTORAL

Din încredințarea și cu binecuvântarea I.P.S. Mitropolit Dr. ANTONIE PLĂMĂDEALA, P.S. VISARION RAȘINĂREANU — Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Sibiului, a săvârșit următoarele:

- **7 NOIEMBRIE a.c.** — P.S. Sa a săvârșit Vecernia și Litia în biserica „Sf. Arhangheli” din Sibiu (pr. paroh Nichifor Todor și Silviu Filimon), rostind cuvânt de învățătură.
- **8 NOIEMBRIE a.c.** — P.S. Sa a săvârșit slujba de sfințire a bisericii „Cuv. Paraschiva” din parohia Mețiș, prot. Agnita și Sf. Liturghie arhierescă, rostind bogat cuvânt de învățătură. La momentul potrivit P.C. diacon Marius Custelceanu a fost hirononit întru preot pe seama parohiei Valea Lungă, prot. Mediaș. A fost acordat un act de apreciere P.C. Pr. iconom Mircea Stola și Consiliului Parohial.
- Seara a slujit și predicat la Vecernia oficiată în biserica „Sf. Arhangheli” din Răvășel, prot. Agnita (Pr. paroh Aurel Dancu).
- În aceeași zi a cercetat bisericile parohiale din Vecerd, jud. Sibiu.
- **9 NOIEMBRIE a.c.** — P.S. Sa a săvârșit dumnezeiasca Liturghie arhierescă în Capela mitropolitană din Sibiu.
- **11 NOIEMBRIE a.c.** — P.S. Sa a săvârșit Sf. Liturghie arhierescă și Vecernia în Catedrala mitropolitană.
- **12 NOIEMBRIE a.c.** — P.S. Sa a săvârșit Sf. Liturghie arhierescă în biserica parohială „Sf. Împărați” din Poiana Mărului II, prot. Brașov, rostind cuvânt de învățătură. P.C. Pr. Cornel Pușcariu și Octavian Tomuța au fost hirotesii întru sacelari.
- În aceeași zi a cercetat și biserica „Sf. Nicolae” din Șinca Nouă, prot. Făgăraș.
- **13 NOIEMBRIE a.c.** — P.S. Sa a săvârșit Sf. Liturghie arhierescă în biserica „Sf. Ioan Gură de Aur” din Cristian, prot. Sibiu, rostind cuvânt de învățătură.
- **14 NOIEMBRIE a.c.** — P.S. Sa a prezidat lucrările Conferinței preoțești din prot. Sibiu.
- Seara a slujit Vecernia în Catedrală.
- **15 NOIEMBRIE a.c.** — P.S. Sa a participat la festivitatea de lansare a noii serii a revistei „Transilvania” la Cercul Militar Sibiu rostind un cuvânt adecvat.
- **16 NOIEMBRIE a.c.** — P.S. Sa a prezidat examenul de capacitate pentru candidații din Arhiepiscopia Sibiului.
- **18 NOIEMBRIE a.c.** — P.S. Sa a săvârșit Sf. Liturghie arhierescă în Catedrala mitropolitană din Sibiu.
- **19 NOIEMBRIE a.c.** — P.S. Sa a săvârșit slujba de resfințire a bisericii „Sf. Adormire” din Apoldul de Sus, prot. Săliște, recent restaurată și Sf. Liturghie arhierescă, rostind cuvânt de învățătură. P.C. Pr. paroh Ioan Ivan a fost hirotesit întru sacelar.
- **21 NOIEMBRIE a.c.** — P.S. Sa a săvârșit Sf. Liturghie arhierescă în biserica parohială cu hramul „Intrarea în biserică” din Cornățel, prot. Sibiu (pr. paroh Dorin Dobrotă), rostind cuvânt de învățătură.
- În aceeași zi a vizitat bisericile „Sf. Paraschiva” și „Buna-Vestire” din Hosman, prot. Agnita.
- **23 NOIEMBRIE a.c.** — P.S. Sa a făcut o vizită la protopopiatele Făgăraș și Brașov.
- A pus piatra de temelie la noua biserică cu hramul „Sf. Apostoli Petru și Pavel” din incinta Academiei Forțelor Aeriene „Henri Coandă” din Brașov, rostind cuvânt de învățătură.
- **25 NOIEMBRIE a.c.** — P.S. Sa a săvârșit Sf. Liturghie arhierescă în Capela mitropolitană.
- **26 NOIEMBRIE a.c.** — P.S. Sa a săvârșit Sf. Liturghie arhierescă în Catedrala mitropolitană din Sibiu rostind cuvânt de învățătură.
- Seara a slujit Vecernia tot în Catedrală.
- **29 NOIEMBRIE a.c.** — P.S. Sa a luat parte la festivitățile prilejuate de împlinirea a 150 de ani de la înființarea Colegiului Național „Andrei Șaguna” din Brașov.
- **30 NOIEMBRIE a.c.** — P.S. Sa a săvârșit Sf. Liturghie arhierescă în Capela „Sf. Andrei” a Liceului „Carol I” din Sibiu, ctitorită de mitropolitul Nicolae Bălan, rostind cuvânt de învățătură.
- La orele amiezii a săvârșit slujba parastasului pentru mitropolitul Andrei Șaguna în Catedrala mitropolitană.
- La Mausoleul lui Șaguna din Rășinari a săvârșit un trisaghion și apoi slujba de sfințire a unui nou clopot pentru biserica mare din Rășinari.
- Seara a luat parte la spectacolul omagial dedicat zilei naționale a României, la Casa de cultură a sindicatelor din Sibiu.
- **1 DECEMBRIE a.c.** — P.S. Sa a săvârșit împreună cu un sobor de arhierie Sf. Liturghie și Te-Deumul în Catedrala din Alba-Iulia.

Diacon VASILE AVRAM

Un teolog uitat...

(Urmare din pag. a 3-a)

în limba latină așa cum se vede în coloanele tomurilor până astăzi. Cele 161 de volume au fost tipărite la Paris între 1857—1866. În editarea acestei titanice munci J.P. Migne a folosit cele mai bune versiuni ale textelor care erau în circulație atunci și s-a folosit de priceperea unor reputați lingviști și clasiști ai vremii.

În ultimii ani la Atena prin grija Centrului de Publicații patristice (K.E.P.E.), prin strădania protoprezbiterului Ioannis Diotis s-a început munca de reeditare prin fotocopiare a volume-

lor din Patrologia Greacă. Prin munca depusă în ogorul patristicii și al teologiei, abatele J.P. Migne rămâne ca una dintre marile personalități ale spiritualității și ale teologiei creștine și ca un precursor încă neegalat în migăloasa dar laborioasă activitate de reeditare a operelor Sf. părinți. Fie ca ori de câte ori vom răsfoi în biblioteca Facultății de Teologie din Sibiu sau în alt loc paginile Patrologiei editate de venerabilul abate Migne să-i închinăm un gând luminos și să-i cerem de la Dumnezeu odihna veșnică sufletului său.

ANUNȚ

În urma hotărârii Consiliului Arhiepiscopesc al Arhiepiscopiei Sibiului, prețul unui abonament anual la „Telegraful Român”, pe anul 2001, este de 75 000 lei, iar al „Revistei Teologice” de 100 000 lei. Bani se vor vira obligatoriu în contul nr. 2511.1-61.1/ROL B.C.R. Sibiu.

● Semnalăm ● Semnalăm ●

● Semnalăm o lucrare apărută la Humanitas, „Lumina faptei din lumina cuvântului”. Împreună cu tatăl meu, Dumitru Stăniloae, de Lidia Ionescu Stăniloae, București, Editura Humanitas, 2000, 396 p.

„Volumul de față nu e conceput ca o biografie. Biografia s-au mai scris și se vor mai scrie, mai mult sau mai puțin exacte, mai mult sau mai puțin „științifice”, mai mult sau mai puțin imparțiale. Iată de ce nu se vor găsi aici multe date, ani, în sfârșit, toate acele precizări și precizii care nu fac decât să abstractizeze subiectul și să-l depărteze de cititor.

În cele ce urmează vom povesti câteva dintre amintirile despre tatăl meu, întâmplări pe care fie ni le-a povestit el, fie le-am trăit noi. Câteva precizări cronologice și de altă natură vom face numai în cazurile în care în scrierile apărute până acum s-au comis greșeli și diletanisme prea evidente, pentru că, din păcate, ele nu lipsesc în unele relatări despre viața tatei. De aceea, regretăm dacă se vor descoperi nepotriviri cu afirmațiile biograficilor față de care noi, păcătuim, poate, din lipsă de stil științific, dar, în schimb, încercăm să punem în rândurile noastre o parte din dragostea pe care i-am purtat-o și pe care el, părintele Dumitru, ne-a purtat-o nouă. Și de aceea suntem încredințați că aidoma lui Dumnezeu, și oamenii vor trebui să ne ierte, ținând seama de profunzimea sentimentelor...” (Lidia Ionescu Stăniloae).

Părintele Stăniloae a fost un mare teolog al națiunii noastre. Cărțile lui sunt desigur cărțile unui mare teolog. Căci el a acoperit toată teologia.

★

● Monahul de la Rohia. N. Steinhardt răspunde la 365 de întrebări, Ediția a II-a, de Zaharia Sângeorzan, Humanitas, București, 177 p.

„Începând din ianuarie 1988, Zaharia Sângeorzan îi propune lui N. Steinhardt să răspundă, pe cale epistolară, la 365 de întrebări privind teologia, literatura, etica, angajarea politică, societatea și identitatea noastră, ca și raportarea sa la repere ale culturii române (Eminescu, Blaga, Noica, Eliade, Cioran). Răspunsurile de fiecare dată spontane și pline de vervă, demonstrează profunzimea, bunul-simț, permanenta voiciume a unui spirit deschis către oameni și cărți. Și mai ales înțelegerea căldură sufletească a monahului a cărui voce sună liber și firesc, contrastând cu anomalia vremurilor în care a purtat dialogul cu Zaharia Sângeorzan.”

Acesta e unul din mijloacele pe care le întrebunțează Zaharia Sângeorzan în diferitele lui interviuri.

Iată, aici, unul din acestea. La nr. 191 întreabă: „Cum vă imaginați că va fi anul 2000?”

Groaznic. Ca triumful haimanalelor, haidamacilor, teroristilor, fanatismului fundamentalist. Țările occidentale devenite ori pe cale de a deveni vasele statelor din Orientul Apropiat. O anarhie feudală bazată pe violență, brutalitate, nerușinare și înrobirea popoarelor civilizate bolnave de angelism și lașitate.

Un coșmar de pe acum în curs de înfățișare.

Asta cât privește statele. Cât privește indivizii, ei se vor împărți în două clase: a purtătorilor de revolver și a neputătorilor. Primii vor fi oameni liberi (în sens feudal), ceilalți vor deveni iobagi. Curajul și arma vor fi criteriile: resemnații, fricoși, sedentarii vor constitui noua clasă servilă. Vor fi și asociații de oameni liberi (bande, ganguri) care vor juca rolul noii nobilimi, noilor stăpâni” (pag. 66).

Aș mai aminti întrebarea nr. 313: „Răstignirea e suprema umilință? Cum o definiți de la Hristos și până la lagărele morții din cel de-al doilea război mondial?”

Răstignirea a fost concepută ca o pedeapsă umiltoare și degradantă, ca supremă infamie. Gol pușcă, ținut, trupul e pedepsit și umilit și batjocorit prin însăși realitățile sale cele mai de seamă (și proprii) ale omului: libera mișcare și Verticalitatea. Hristos a prefăcut umilința aceasta în victorie, slavă și mântuire.

Umlința victimei - dacă victoria e vrednică de suferința ei - este de la Hristos încoace triumf și salvare.

(A nu se uita spusa Talmudului: orice suferință ca să fie autentică trebuie să fie: 1) de înțeles pentru victimă; 2) cu totul lipsită de nădejde; 3) mai ales umiltoare.

Oricare suferință cătuși de puțin explicabilă, altfel decât deznădăjduită și neumiltoare nu e suferință, e pseudo-suferință și floare la ureche) (pag. 124-125).

E un mijloc foarte dibaci de a scoate interviuri lungi, a căror răspunsuri sunt extraordinare. Ce am dat noi aici e numai un exemplu, iar cartea e plină de asemenea lucruri.

Încercați o intrare în acest stil și veți vedea cât e de extraordinar.

★

● Prof. Maria Paraschiv traduce din limba engleză: „Viața, minunile și Acatistul Prea Cuvioasei maicii noastre Xenia de Sankt Petersburg, cea nebună pentru Hristos”, Schitul Lacu, Sfântul Munte Athos, Editura Publistar, București, 2000, 146 p.

Este viața unei Sfinte scrisă pe larg, în care sunt istorisite multe minuni, spre exemplu: un ajutor în găsirea unei slujbe, un om este salvat de la pierzanie și ajutat să-și găsească un alt drum în viață, salvarea unui copil de la surzenie, salvarea de la moarte și vindecarea unui ofițer infirm din armată, salvarea vieții țarevicului Alexandru și multe altele care se încheie prin Acatistul Sfintei.

Ea a fost una din sfintele numite „cea nebună pentru Hristos”.

ANTONIE P.